

REKONŠTRUKCIA ŠTÁTU

AKO OBNOVIŤ SLUŠNÉ A SPRAVODLIVÉ SLOVENSKO

ÚVOD

Vražda dvoch mladých ľudí nás prinútila uvedomiť si, ako blízko má Slovensko k mafiánskemu štátu. Ľudia však nevidia nikoho, kto by bol schopný tieto problémy naozaj riešiť. Na politiku preto zanevreli alebo sa čoraz viac obracajú na extrémistov a krikľúňov, ktorí vyjadrujú aspoň ich hnev.

V SPOLU-občianska demokracia sme presvedčení, že je nevyhnutné presadiť program hĺbkovej Rekonštrukcie štátu.

Klamári a zloději, organizovaný zločin, aj politici bez štipky verejného záujmu existujú všade. Na Slovensku však zlyháva imunitný systém štátu, ktorý nás má pred nimi chrániť. Namiesto toho máme systém Ficov.

Robert Fico nevytvoril skorumpovaných sudcov, ani oligarchov, ani prakticky nič z toho, čo nás sužuje. On systém zastrešil a urobil z neho nerozbitný uzavretý kruh. Politici, úradníci, podnikatelia, sudcovia, prokurátori, policajti, novinári... Z každej tejto skupiny bral vplyvných ľudí ochotných pristúpiť na všetko. Ako odmenu dostávali postavenie, možnosť sa rozprávkovo obohatiť a istotu, že najvyšším trestom bude odvolanie z funkcie. Ficov systém Fica prežije, ak aktívne nepristúpime k jeho nahradeniu niečím novým. Je zjavné, že bez personálnych výmen na čele viacerých inštitúcií sa nezaobídeme. Je to však len prvý krok.

Rekonštrukcia štátu nie je celý program SPOLU, ale jedným z našich základných pilierov. Preto v ňom nie je riešenie zásadných priorít vzdelávania, zdravotníctva, zelenej krajiny a prosperujúcich regiónov, ekonomiky a sociálnej oblasti či európskej politiky. Rekonštrukciu štátu však vnímame ako základ, bez ktorého sa nám nepodarí presadiť naše ostatné zámery.

Chceme obnoviť dôveru v politiku ako spôsob riešenia spoločných problémov. Na to však musíme obnoviť vzájomnú dôveru v spoločnosti. Ľudia musia vidieť, že krajina funguje pre všetkých, nielen pre silných a bezohľadných. Musíme skrotiť oligarchiu a potrestať veľké zločiny. Naším hlavným cieľom je ale zabezpečiť, že štát bude vedieť chrániť postavenie a práva drobného človeka. Potrebujeme zaviesť niektoré nové zákony, no mali by sme sa sústrediť na to, aby v našom štáte platilo menej nezmyselných povinností a obmedzení, a aby tie, ktoré existujú, boli vynucované. V politike musí prevládať étos zodpovednosti, kde konanie verejných činiteľov je predovšetkým o tom, čo je správne, nielen o tom, čo je napísané v paragrafoch. Samozrejmosťou by mala byť otvorenosť verejného života vrátane diskusie o zásadných rozhodnutiach. Namiesto tvorby nových inštitúcií by sme mali rekonštruovať a naplniť obsahom tie, ktoré máme. Uspieť môže len taký plán, ktorý bude

zapájať, motivovať a zlepšovať štátnych zamestnancov vykonávajúcich funkcie štátu. Podariť sa nám to môže len spolu.

Náš plán sa sústreďuje na 4 oblasti:

- Skrotenie oligarchie
- Posilnenie imunitného systému štátu
- Zmena vzťahu občana a štátu
- Odstránenie bariéry medzi občanmi a politikou

A. SKROTENIE OLIGARCHIE

Prečo Penta, J&T, Vadalovci či Výbohovci nevyrábajú autá? Lebo na úspech v automobilovom priemysle treba naozaj vedieť podnikať v celosvetovej konkurencii. Ich zaujímajú sektory, kde rozhodujú najmä známosti a vplyv: verejné obstarávanie, eurofondy, zdravotníctvo, štátne podniky, energetika, reality či dotácie do pôdohospodárstva. Základom takéhoto politického „podnikania“ je prepojenie politickej a ekonomickej moci. Vo svojej vrcholnej forme to znamená ovládnuť nielen tých, čo tvoria verejné obstarávania a eurofondové výzvy, ale aj tých, čo píšu a uplatňujú zákony. Začíname preto krokmi, ktoré by obmedzili ekonomické príležitosti oligarchie a umožnili ju skrotiť.

Náš cieľ je zabezpečiť, aby predstavitelia štátu robili ekonomické a finančné rozhodnutia vo verejnom záujme, rozseknúť spojenie politickej moci a vplyvných podnikateľov a zaviesť do všetkých oblastí ekonomiky skutočnú a spravodlivú súťaž.

Navrhované opatrenia:

- Zmeniť zákon o verejnom obstarávaní smerom k zjednodušeniu pravidiel, posilneniu súťaživosti a zodpovednosti štatutárov za výsledok, ale aj zriadiť expertné centrum pre obstarávateľov, aby vedeli lepšie nakupovať
- Pri veľkých verejných obstarávaníach vytvoriť osobitný režim dohľadu, ktorý by bol prísnejší, ale rýchlejší, obsahoval by nutnosť verejnej prezentácie a obhajoby nielen samotného projektu, ale aj spôsobu obstarávania a kritérií na výber dodávateľov
- Posilnenie právomocí a kapacít Protimonopolného úradu, osobitne vo vzťahu k mediálnemu trhu, zdravotníctvu a rozhodnutiam verejnej správy vytvárajúcim priestor pre monopolizáciu a obmedzovanie súťaže
- Zmeniť spôsob výberu manažmentu štátnych podnikov (otvorenosť výberového konania, jasné minimálne podmienky kvalifikovanosti, verejná dostupnosť informácií o kandidátoch a ich verejné vypočutie)
- Posilniť verejnú kontrolu hospodárenia štátnych podnikov (obmedzenie výnimiek v infozákone, obsadenie časti dozorných orgánov zástupcami mimovládnych organizácií)
- Zásadne obmedziť štátnu pomoc podnikateľom a poskytovať ju najmä pri veľkých investíciách v chudobnejších regiónoch
- Pri rozdeľovaní štátnych peňazí, najmä eurofondov, preferovať menšie, decentralizované, nárokovateľné prístupy a pri obrích národných projektoch vyčleniť určité percento na malé alternatívy „zospodu“ a vytvárať tak konkurenciu. Zároveň vyčleniť 0,1% percenta eurofondov na podporu ich verejnej kontroly (mimovládne organizácie, akademici, investigatíva)

- Zaviesť jednotné záväzné štandardy na aktívne zverejňovanie informácií o rozdeľovaní verejných zdrojov vrátane eurofondov
- Minimalizovať netransparentné postupy a dotácie v energetike (stransparentniť činnosť ÚRSO, zverejniť čo najväčší rozsah informácií o doteraz poskytnutých výhodách)
- Zastaviť drancovanie lesov a pôdy a zmeniť systém dotácií do pôdohospodárstva tak, aby motivoval k maximalizácii pridanej hodnoty a podpore malých a stredných spracovateľov
- Prijatť zákon, ktorý zakáže na územie Slovenska vstup jednotlivcom podozrivým alebo usvedčeným z rozsiahlych aktov korupcie, prania špinavých peňazí alebo hrubého porušovania ľudských práv
- Zastaviť odlievanie podnikateľského zisku do daňových rajov a legálne obchádzanie daňových povinností
- Uzavretie legislatívnych dier ako stvorených na veľké ekonomické podvody (účinná lúťosť pri daňových podvodoch, podvodné konkurzy a reštrukturalizácie)

B. FUNKČNÝ IMUNITNÝ SYSTÉM ŠTÁTU

OSOBNÁ INTEGRITA A ZODPOVEDNOSŤ POLITIKOV A VYŠŠÍCH ŠTÁTNYCH FUNKCIONÁROV

Ak zlyhajú iné poistky, skorumpovaných predstaviteľov štátu majú odchytať silné pravidlá pre riešenie zlyhaní jednotlivcov. Na Slovensku sú dlhodobo znefunkčnené a nikto sa ich báť nemusí.

Náš cieľ je zrušiť papalášsku imunitu, pri ktorej je najvyšším trestom odvolanie z funkcie. Chceme zaviesť fungujúci systém, ktorý dokáže zachytiť etické zlyhania vysokých predstaviteľov štátu a potrestať ich.

Navrhované opatrenia:

- Opraviť legislatívu o konflikte záujmov a preukazovaní pôvodu majetku verejných funkcionárov (pre verejných funkcionárov zaviesť skutočné majetkové priznania s výpovednou hodnotou a princíp: „Priznaj alebo odovzdaj štátu“, kde nepriznaný majetok prepadne štátu, odstránenie možnosti parlamentnej väčšiny chrániť svojich ľudí pred stíhaním, rozšírenie platnosti pravidiel na všetkých vyšších štátnych funkcionárov)
- Sfunkčniť hmotnú a trestnoprávnu zodpovednosť verejných funkcionárov (zaviesť štandard “dobrého hospodára”, rozšíriť možnosť podávať podnety a žaloby za určených podmienok aj občanom)
- Zaviesť jasné pravidlá pre lobing a ovplyvňovanie verejnej politiky
- Odstrániť možnosť zlatých padákov a iných neštandardných výhod

ŠTÁTNA SPRÁVA

Bez fungujúcej štátnej správy nemôže fungovať štát. Na Slovensku je problémom jej nedostatočná kvalita a strata nestranného a profesionálneho charakteru. Dôvodom je prehnaná politizácia a klientelizmus pri výbere ľudí, zlé riadenie, ale aj chýbajúca etika.

Náš cieľ je lepšie fungovanie štátu pre občana, ktoré sa dá dosiahnuť len vybudovaním kvalitnej a nestrannej štátnej správy.

Navrhované opatrenia:

- Využiť elektronizáciu na zásadnú debyrokratizáciu - obmedzenie administratívnych procesov, zoštíhlenie štátnej správy a lepšie riadenie. V rámci toho vytvoriť pre každú oblasť jeden spoločný a funkčný webový portál pre všetky verejné inštitúcie (napr. výberové konania na zamestnancov, odpredaj verejného majetku, eurofondy a dotácie, kde dnes existuje množstvo čiastkových stránok)
- Investovať do zvyšovania kvality zamestnancov štátnej správy cez dôstojné platy, zmysluplné vzdelávanie, zlepšenie ich výberu a hodnotenia
- Dôsledné odpolitizovanie stredných a nižších úrovní verejnej správy (nezávislé overovanie uchádzačov, z ktorých si úrady budú vyberať, posilniť postavenie a právomoci Rady pre štátnu službu, zaviesť trestnoprávnu zodpovednosť za manipuláciu výsledkov výberových konaní)
- Pri politických nomináciách zaviesť transparentné pravidlá (jasná politická zodpovednosť konkrétneho človeka za nomináciu, zverejnenie životopisu, platu a pracovných povinností, majetkové priznania, nezávislá kontrola)
- Účinná ochrana štátnych zamestnancov, ktorí poukážu na porušovanie zákonov (zaviesť právomoc Rady pre štátnu službu riešiť konkrétne prípady, nezávislý fond na podporu a pomoc)
- Vybudovanie funkčného systému na posilnenie etiky v štátnej správe (jednotný a jednoznačný etický kódex pre celú verejnú správu, nezávislý proces na riešenie etických prehreškov, skutočná kontrola majetku a konfliktu záujmov u citlivej skupiny verejných zamestnancov, možnosť rozhodnúť o zákaze zamestnať sa vo verejnom sektore na základe etického prehrešku)
- Posilniť nezávislosť a kvalitu úradníkov, ktorí sú protiváhou oligarchov a zlodejov – útvary vnútorného auditu, kontrolné orgány ministerstiev, útvar hodnoty za peniaze a analytické útvary
- Zabezpečiť, aby zistenia kontrolných orgánov nezapadli prachom (jednotné pravidlá pre všetky kontrolné orgány o tom, ako majú svoje zistenia a rozhodnutia zverejňovať, oznámiť polícii a prokuratúre, ale aj ako dosledovať ich vyšetrenie a potrestanie a vytvoriť možnosť, aby mohla byť verejnosť účastníkom konania pri trestných oznámeniach a iných podaniach štátnych kontrolných orgánov)
- Zvýšiť kvalitu vedenia a transparentnosť fungovania inštitúcií, ktoré majú chrániť záujmy bežného človeka (Národný inšpektorát práce, Poľnohospodárska platobná agentúra, Regionálny úrad verejného zdravotníctva a pod.)
- Zmeniť zákon o utajovaných skutočnostiach tak, aby sa utajovanie nedalo zneužívať

POLÍCIA A PROKURATÚRA

Polícia a prokuratúra sú nevyhnutné na to, aby demokratický a právny štát mohli fungovať. Slovenská polícia dnes predstavuje morálne a personálne rozložený systém, ktorý môže ľahko ovládnuť aj malá skupinka mocných na vrchole pyramídy. To isté platí do veľkej miery aj o prokuratúre. Odhaľovanie a trestanie politickej a ekonomickej kriminality je zároveň tým najtvrdším orieškom aj vo vyspelých štátoch. Tie si na to zriadili mnohé osobité nástroje, ktoré nám často chýbajú.

Náš cieľ sú orgány činné v trestnom konaní napíňajúce heslo pomáhať a chrániť, konajúce nezávisle od politikov aj ekonomických záujmov a používajúce vysokú dôveru občanov v ich funkčnosť aj nestrannosť.

Navrhované opatrenia:

- Očistiť vedenie polície od zdiskreditovaných ľudí. Veríme v systémové opatrenia, ale očista vedenia polície od ľudí s prepojením na zločin, oligarchiu a skorumpovaných politikov je nevyhnutný začiatok
- Zmeniť spôsob menovania policajného prezidenta (otvorené výberové konanie a verejné vypočutie s účasťou zástupcov odbornej verejnosti aj opozície založené na dôslednom a verejnom hodnotení doterajšieho pôsobenia v PZ, menovanie prezidentom na návrh ministra vnútra)
- Zaviesť jasné pravidlá prijímania a kariérneho postupu policajtov a začať investovať nie do počtu policajtov, ale do ich kvality. Policajti na všetkých úrovniach musia vedieť, že najdôležitejšie pre ich profesionálny úspech je vymáhať zákon a mať výsledky, nie kamarátiť sa s tými “správnymi” a mať ochrancov. Zároveň musia byť vybavení tak, aby vedeli byť súperom organizovanému zločinu a zločinnosti bielych golierov
- Posilniť nezávislosť a ochranu jednotlivých vyšetrovateľov a prokurátorov, aby sa nemuseli obávať zásahu zhora, ale chrániť ich lepšie aj pred ohrozeniami zvonku
- Zmeniť motivácie príslušníkov polície od štatistického vykazovania objasnenosti k skutočnej úspešnosti. Pri vyšetrovateľoch a NAKA to znamená zamerať ich pozornosť na vážne a veľké prípady, vo všeobecnosti to znamená, aby policajti hľadali spôsob, ako problémom predchádzať, prípadne ich čo najrýchlejšie riešiť, nie vykazovať.
- Oslabenie monokratického riadenia polície a prokuratúry (najmä zmena spôsobu výberu a odvolania krajských a okresných prokurátorov ako aj krajských a okresných riaditeľov policajného zboru)
- Zaviesť v polícii a prokuratúre princíp spretŕhania miestnych väzieb a cirkulácie vyššie postavených jednotlivcov (limitované funkčné obdobie, nevyhnutnosť po určitej dobe prejsť do iného regiónu alebo opustiť službu)
- Plné využitie inštitútu európskeho prokurátora a zabezpečenie kvalitného a nestranného výberu prokurátorov, ktorí budú na Slovensku vykonávať spoluprácu s európskou prokuratúrou
- Vznik nezávislej Rady pre integritu Policajného zboru, ktorej bude podliehať policajná inšpekcia
- Posilniť otvorenosť a občiansku a európsku kontrolu fungovania uvedených zložiek, ale aj otvorenosť voči občanom a tretiemu sektoru (zverejňovanie rozhodnutí prokuratúry, dni otvorených dverí, projekty spolupráce s občianskou spoločnosťou/médiami, vstup občanov do určovania priorít policajného zboru na miestnej úrovni)
- Z vyspelých štátov prevziať aj niektoré neštandardné mechanizmy, cez ktoré sa vyrovnávajú s ťažkosťami vyšetrovania organizovaného zločinu a politickej korupcie (talianska, britská a americká protimafiánska legislatíva).
- Posilniť parlamentnú kontrolu SIS a NBÚ

SÚDY

Schopnosť ľudí dovolať sa práva nezávisí len od polície a prokuratúry. Neustranné, profesionálne, ale aj primerane rýchle súdy sú preto kľúčom k úspešnému dokončeniu Rekonštrukcie štátu.

Náš cieľ sú otvorené, spravodlivé a dôveryhodné súdy.

Navrhované opatrenia:

- Zmena spôsobu práce sudcov smerom k posilneniu postavenia sudcu ako toho, kto manažuje sudcovský tím a rozhoduje, má vysokú mieru samostatnosti, ale aj zodpovednosť za výsledky, nielen za dodržanie procesných predpisov
- Dotiahnutie elektronizácie a špecializácie sudcov ako aj systému súdneho manažmentu pre meranie a objektivizáciu výkonnosti súdov a sudcov, rovnako využitie získaných údajov pre optimalizáciu činnosti súdov
- Prijatie účinných krokov na riešenie dlhoročných prietahov v konaní (očistiť súdny systém od exekúcií + zaviesť systém dočasných/rotujúcich sudcov)
- Obmedziť svojvoľu pri výbere sudcov a klásť dôraz na výber osobností, ktoré sú intelektuálne, mravne, vedomostne aj jazykovo vybavené na najvyššej úrovni a klásť oveľa väčší dôraz na kvalitu prípravy a vzdelávania sudcov, keďže ide o doživotné povolanie
- Sprísniť kritériá na vymenovanie sudcov Ústavného súdu a Najvyššieho súdu, v prípade Najvyššieho súdu pripraviť pôdu pre generačnú výmenu sudcov. Zaviesť pravidlá maximálneho počtu funkčných období a cirkulácie aj pre súdnych funkcionárov
- Skvalitniť súdny dohľad nad prácou kľúčových regulátorov (verejné obstarávanie, protimonopolné právo)
- Uplatnenie rozšírených pravidiel hmotnej zodpovednosti verejných funkcionárov aj na sudcov a sprísnenie disciplinárnej zodpovednosti (automatické disciplinárne konanie pri konštatovaní prietahov v konaní, možnosť odvolacieho súdu navrhnúť disciplinárne konanie, rozloženie menovania disciplinárnych senátov medzi prezidenta, vládu, NR SR a Súdnu radu)
- Budovanie etického prostredia na súdoch tak, aby každý zamestnanec a účastník konania mohol vzniesť výhrady pre podozrenia z nekalých praktík a aby boli tieto podozrenia prešetrené

C. ZMENA VZŤAHU OBČANA A ŠTÁTU

OBČAN A ŠTÁT

Aktívne občianstvo a vzťah občana a štátu založený na dôvere je základným pilierom dobrého fungovania štátu. Na Slovensku je budovanie občianskej spoločnosti často podozrievavo považované za akt nepriateľský voči štátu alebo za niečo, čo je treba nechať len na súkromnú aktivitu. Po 30 rokoch je výsledkom rozsahom malá aj keď veľmi aktívna občianska spoločnosť a nízka miera dôvery najmä voči verejným inštitúciám.

Náš cieľ je aktívny a sebavedomý občan, otvorený a fungujúci štát a posilnenie dôvery medzi ľuďmi aj voči inštitúciám štátu.

Navrhované opatrenia:

- Oslabiť represívny prístup štátu k bežnému človeku pri pochybeniach. Podľa francúzskeho a nemeckého vzoru zaviesť úpravu, ktorá oslabí sankcie pri prvom alebo ojedinelom pochybení a bude klásť dôraz na preventívny prístup (upozornenia na povinnosti, uzávierky a pod.)
- Zrušiť povinné kvóty na pokuty a iné nástroje motivujúce štátnych zamestnancov k represii
- Zaviesť jasné pravidlá, ako majú štátne orgány zrozumiteľne informovať občanov o nových povinnostiach a zákonoch
- Využiť elektronizáciu verejnej správy ako nástroj zásadného zvýšenia transparentnosti štátu voči občanovi, aby vedel, čo sa deje s jeho žiadosťami a konaniami a mohol dôverovať postupu verejnej správy. Zároveň zaviesť jasné pravidlá, podľa ktorých všetky elektronické služby štátu budú podliehať nezávislému testovaniu užívateľov a zavedú sa do ostrej prevádzky len vtedy, ak priemerný užívateľ bude schopný ich využívať
- Zaviesť možnosť (už dnes existujúca pri daniach), aby si občan či podnikateľ mohli za rozumný poplatok vopred vypýtať záväzné stanovisko úradu, aby si mohli byť istí, že ich za určitý postup neskôr niekto nebude pokutovať
- Posilniť postavenie občana pri výbere verejných služieb (ústavná garancia slobody výberu poskytovateľa v školstve, zdravotníctve a sociálnych službách)
- Posilniť postavenie a kapacity verejného ochrancu práv ako mimoriadneho nástroja ochrany občana, keď systém zlyháva a dobudovanie Centra právnej pomoci
- Vytvoriť a realizovať dlhodobý celonárodný projekt podpory aktívneho občianstva (vzdelávanie na základných a stredných školách, žiacke a študentské parlamenty, podpora dobrovoľníckych a občianskych aktivít študentov a absolventov, projekty mediálnej a ľudskoprávnej informovanosti pre všetky generácie)
- Rozvíjať verejnoprávne médiá (viď ďalší bod)

MÉDIÁ A MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Médiá môžu byť strážnym psom demokracie vtedy, ak sa novinári nemusia báť odhaľovať pravdu a pluralita médií znamená, že žiadny človek alebo skupina nevedia ovládnuť tok informácií k občanom. Slovenskí novinári sú nebojácni, sú však pod dlhodobým ekonomickým a právnym tlakom. K nemu sa pridala v ostatných rokoch snaha oligarchov, najmä Penty a J&T, ovládnuť mediálny priestor a poistiť si tak svoju moc. Spolu s médiami zohrávajú zásadnú úlohu v ochrane verejného záujmu aj mimovládne organizácie.

Náš cieľ sú nezávislé, životaschopné a kvalitné médiá, ktoré sa neboja otvárať zásadné problémy našej spoločnosti a politiky.

Navrhované opatrenia:

- Definovať ambicioznejšie misiu verejnoprávnych médií pri rozvoji občianskej spoločnosti a aktívneho občianstva, investovať do ich rozvoja a chrániť ich neustrannosť
- Zákaz krížového vlastníctva médií, ale aj prísnejšie pravidlá pre posudzovanie koncentrácie vlastníctva a zneužívania dominantného postavenia v mediálnej sfére
- Posilniť povinnosť orgánov verejnej správy a verejných činiteľov odpovedať na otázky novinárov

- Znemožniť neodôvodnené žaloby na novinárov, ich zamestnávateľov a mimovládne organizácie, kde súd najprv skúma spôsobenie ujmy a iba v prípade zistenia závažnej ujmy ďalej koná (podľa britského vzoru)
- Zaradiť novinárov do kategórie chránených osôb v Trestnom zákone, aby útoky na nich boli posudzované prísnejšie
- Zakotviť do zákona povinnosť verejnoprávných médií zabezpečiť investigatívnu tvorbu
- Vytvorenie nezávisle spravovaného fondu pre investigatívnu žurnalistiku, ktorý by štát podporil sumou aspoň 1 milión eur ročne

D. ODSTRÁNENIE BARIÉRY MEDZI OBČANMI A POLITIKOU

PARLAMENT

Najdôležitejšou inštitúciou liberálnej demokracie je parlament. Okrem toho, že dáva vláde dôveru, ju má kontrolovať a vyvodzovať zodpovednosť. Slovenský parlament dnes nie je schopný túto kontrolu vykonávať, pretože na to nemá vôľu, kapacity a často ani právomoci.

Náš cieľ je parlament, ktorý naozaj zastupuje občanov, prijíma kvalitné zákony naplňajúce verejný záujem a dôsledne vykonáva kontrolnú činnosť voči vláde a verejným inštitúciám.

Navrhované opatrenia:

- Zapojiť povinne opozíciu do monitorovacích a kontrolných orgánov štátu (napríklad monitorovacie výbory pre eurofondy)
- Odstrániť možnosť vládnej väčšiny blokovať kontrolu výkonnej moci (automatické konanie mimoriadnej schôdze NR SR a výboru NR SR bez schvaľovania programu, povinnosť NKÚ SR vykonať kontrolu, ak o ňu požiada 30 poslancov, zrušiť nezmyselné obmedzenia na vystupovanie poslancov v pléne parlamentu)
- Zlúčenie a posilnenie dnes nefunkčných výborov na kontrolu bezpečnostných zložiek štátu
- Vytvorenie osobitných výborov pre skúmanie hospodárenia s prostriedkami štátu a petícií občanov a vytvoriť možnosť zriadiť vyšetrovacie a kontrolné výbory pre konkrétne kauzy
- Zmeniť pravidlá tvorby a prijímania zákonov tak, aby sa obmedzila možnosť netransparentných zásahov v prospech konkrétnych podnikateľov a záujmov (rozdeliť 2. a 3. čítanie návrhov zákonov tak, aby bola konečná podoba návrhu zverejnená minimálne 30 dní pred finálnym hlasovaním)

POLITICKÉ STRANY

Zdravé a fungujúce politické strany nie je možné ovládnuť úzkymi skupinami a ak nastane zlyhanie, tlak zdola prináša obmenu najvyšších predstaviteľov a očistu. Na Slovensku to tak nefunguje.

Náš cieľ sú politické strany ako široké a demokratické zoskupenia občanov, ktoré sú otvorené širokej verejnosti a slúžia ako zdravé prepojenie spoločnosti a politiky.

Navrhované opatrenia:

- Právna úprava vnútorného fungovania politických strán zabezpečujúca základné štandardy vnútornej demokracie
- Lepšia verejná kontrola fungovania politických strán (širší zoznam informácií, ktoré musia politické strany zverejňovať o svojom fungovaní a využití verejných prostriedkov)
- Zmena financovania politických strán tak, aby boli viac závislé od občanov, nie od oligarchov či výhradne štátneho rozpočtu. Na politické prežitie nesmie stačiť raz za 4 roky získať hlasy v parlamentných voľbách alebo sa kamarátiť so zopár politickými „investormi“. Navrhujeme znížiť štátny príspevok politickým stranám za parlamentné voľby, naopak zaviesť štátny príspevok aj za úspech v komunálnych a iných voľbách a podporovať získavanie malých darov a členských príspevkov (odbúravanja bariér a viazanie časti štátnych peňazí)
- Odstrániť prekážky angažovania občanov Slovenska žijúcich v zahraničí (možnosť pôsobiť v politických stranách, uľahčiť účasť vo voľbách)
- Posilňovať účasť občanov na miestnej správe vecí verejných cez uľahčenie miestnych referend a petícií